

належним чином не оцінювався високий інвестиційний потенціал такої форми співробітництва між державою і приватним капіталом, як ДПП.

Для забезпечення високої суспільної результативності державно-приватного партнерства важливим є відпрацювання цих механізмів на пілотних проектах, розроблення та поширення методології їх застосування у різних сферах діяльності (модернізація інфраструктури; створення технологічних парків і науково-виробничих центрів; використання національної культурної та природної спадщини для соціально-економічного розвитку територій тощо), підготовка кваліфікованих кадрів з питань ДПП.

Сьогодні Україна робить перші реальні кроки у розвитку державно-приватного партнерства, тому ефективність та результативність розвитку цього процесу для суспільства у визначальній мірі залежить від його належного нормативно-правового врегулювання та ефективної імплементації останнього у площину практичної діяльності.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

І. І. КИЛИМНИК, канд. юрид. наук, доц.,
зав. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
Л. С. БЄЛОВА, студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Державно-приватне партнерство є основним механізмом в усіх галузях, які відносяться до державного сектору: житлово-комунальне господарство, транспорт, медицина. Цей механізм розвивається все більше і більше у всьому світі. Основне завдання державно-приватного партнерства це співпраця з державними та приватними партнерами.

На думку фахівців, житлово-комунальне господарство, є ваговою складовою забезпечення соціально-економічного стану держави, але нажалі на сьогоднішній день, ця галузь знаходиться в незадовільному стані, характеризується низькою якістю надання своїх послуг. Тому вона потребує допоміжних інвестицій у галузі, реструктуризації та комплексного реформування ЖКГ. Місцеве самоврядування має нести відповідальність за

ефективністю управління майном, яке належить до територіальної громади, та наданням якісних послуг населенню.

Щоб реалізувати проекти житлово-комунального господарства, доволі часто в Україні залучаються до партнерства міжнародні фінансові організації. Ці проекти реалізується за допомогою відбору та подальшої інвестиційної підтримки актуальних проектів у сфері водопостачання, водовідведення та утилізації твердих побутових відходів з метою надання комунальним підприємствам допомоги у забезпеченні їх стабільної діяльності щодо надання населенню України якісних комунальних послуг, екологічної системи.

В сфері житлово-комунального господарства, державно-приватне партнерство є основним механізмом максимізації економічної та соціальної цінності комунальних послуг.

Відповідальність за надання послуг, залишається за державним підприємством, але фактично вся робота виконується приватними підприємствами.

Фахівці наголошують, що контракти на виконання певних робіт житлово-комунального господарства, доцільно укласти для виконання таких функцій: великих обсягів часто повторюваної роботи; технічного обслуговування спеціалізованого обладнання. Також, використовуючи таку форму державно-приватного партнерства, як контракти, потрібно враховувати такі аспекти: сформулювати перелік робіт для укладення контрактів на виконання робіт; провести зональне, технологічне та процесне подрібнення робіт проектів; сформулювати докладний обсяг робіт за контрактом; установити межі відповідальності сторін; провести конкурс серед приватних підприємств для укладення контрактів на виконання робіт.

Використовуючи таку форму державно-приватного партнерства як договір на управління ЖКГ, враховують такі аспекти: залучити як партнерів міжнародні спеціалізовані фірми з управління підприємствами у сфері житлово-комунального господарства, що надасть можливість впровадження технологічних та управлінських інновацій у функціонування вітчизняного комплексу ЖКГ; сформулювати та залучити колектив менеджерів з управління окремими напрямками, процесами та проектами підприємств у сфері ЖКГ; функції стратегічного управління та капітальних інвестицій можливо залишити за комунальним підприємством.

Лізинг також є однією із перспективних форм державно-приватного партнерства. Використовуючи цю форму, беруть до уваги такі організаційно-економічні аспекти, як: власник комунального підприємства може на конкурсній основі передати майно в лізинг приватній компанії; комунальне підприємство несе відповідальність за надання комунальних послуг, установлення тарифів та якість окремих аспектів обслуговування споживачів; усі надходження понад здійснені витрати залишаються в розпорядженні приватного підприємства.

Якщо охарактеризувати таку форму державно-приватного партнерства як оренда, потрібно зазначити наступне: особливо привабливою формою державно-приватного партнерства є оренда у сфері ЖКГ для підприємств, що мають пільговий тариф на природний газ; право власності на майно залишається за приватним підприємством; орендні платежі у порівнянні з лізинговими є значно меншими, оскільки замовник у даному випадку не сплачує вартість обладнання.

Спираючись на зарубіжний досвід можна сказати, що перспективною формою у сфері державно-приватного партнерства є, концесії, вони випереджають усі інші форми партнерства за кількістю транзакцій, обсягом залучених приватних інвестицій. В розвитку державно-приватного партнерства концесії дозволяють державі : при незмінному збереженні об'єкта у суспільній власності передавати його у володіння і користування приватному сектору на поворотній основі при дотриманні суворого контролю за діяльністю концесіонера; перекласти функції будівництва, експлуатації, утримання об'єктів суспільної власності, насамперед у сфері виробничої і соціальної інфраструктури, на приватний сектор; забезпечити технічний і технологічний розвиток державних і муніципальних виробництв, об'єктів і послуг; створити передумови для ефективного функціонування виробничих об'єктів, що знаходяться у суспільній власності, оптимального управління ними, раціональної експлуатації природних ресурсів, захисту навколишнього природного середовища.

Окремі аналітики наголошують, що необхідно розробити типову концесійну угоду в галузі об'єктів водо та тепло забезпечення , очистки стічних вод , переробки та утилізації побутових відходів.

Отже, впровадження механізмів державно-приватного партнерства в галузі ЖКГ, дозволить досягти таких ефектів, як: ефективність операційної діяльності, окремих процесів та проектів , впровадити техніко-технологічні,

еколого-економічні та соціальні інновації, залучити додаткові фінансові та матеріальні ресурси, підвищити потенціал платоспроможності підприємств ЖКГ, підвищити сталість розвитку підприємств ЖКГ та ефективність процесів надання комунальних послуг.

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Т. А. КОЛЯДА, канд. юрид. наук, доц.,
доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
А. О. СПІЦИНА, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Дієвим засобом підвищення ефективного функціонування державної власності є розвиток партнерських відносин держави та бізнесу. Це дозволяє залучити в державний сектор економіки додаткові ресурси, насамперед інвестиції. У такій системі відносин відбувається об'єднання ресурсів і потенціалів держави і бізнесу, що сприяє підвищенню ефективності використання наявних ресурсів, розподілу ризиків між державним і приватним сектором та їх мінімізації. Державно-приватне партнерство визначено серед ключових механізмів реалізації політики модернізації економіки України, вирішення важливих соціально-економічних проблем. Висока ефективність такої форми взаємодії держави та бізнесу доведена досвідом багатьох країн світу.

Сьогодні розвиток партнерських відносин в Україні знаходиться на початковій стадії, зокрема не сформовано інститути та інституціональне середовище державно-приватного партнерства. Це зумовлює необхідність наукового обґрунтування сутності державно-приватного партнерства як форми інституціональної взаємодії державної влади з бізнесом його ролі в розвитку суспільства, форм і способів реалізації державно-приватного партнерства.

У залежності від трактування сутності партнерства до його базових ознак у вузькому (економічному) трактуванні відносять такі : сторонами державно-приватного партнерства є держава і приватний бізнес; взаємодія сторін закріплюється на офіційній, юридичній основі; взаємодія сторін має